

**Inicijalna radionica projekta „Jačanje tehničkih i
institucionalnih kapaciteta u sektoru voda u Crnoj Gori radi
unapređenja inkluzivnih inicijativa za otpornost na klimatske
promjene“**

(Projekat GCF Water Readiness u Crnoj Gori)

30. maj 2025, Hotel Crowne Plaza, Podgorica

**Otpornost na klimatske promjene i upravljanje vodama u
Crnoj Gori: Integracija klimatskih i vodnih politika**

Đorđije Vulikić, specijalista za institucionalna i pitanja životne sredine
GWP-Med, Podgorica

- Crna Gora se suočava sa sve većim klimatskim rizicima (povećanje temperature, promjene u režimu padavina, ekstremni vremenski događaji, suše, poplave)
- U kontekstu sve izraženijih uticaja klimatskih promjena (KP) sektor voda je posebno ranjiv i mogu se očekivati višestruke i značajne negativne posledice na ovaj sektor u budućnosti
- Izvještaj “Procjena rizika i ranjivosti od klimatskih promjena u sektoru voda” pripremljen u okviru izrade Nacrta Nacionalnog plana prilagođavanja na klimatske promjene ukazuje na sledeće klimatske rizike
 - Povećana evapotranspiracija i posledično manja raspoloživost vode usled porasta temperature
 - Veći broj ekstremnih padavina tokom godine
 - Manje padavina u ljetnjim mjesecima i do 45% dok je u zimskim mjesecima moguće njihovo povećanje
 - Očekivano smanjenje godišnjeg protoka za 30% do kraja vijeka
 - Učestalije i jače fluvijalne i bujične poplave
 - Degradacija kvaliteta i dostupnosti vode za piće
 - Ekonomski gubici usled uticaja poplava, suša i smanjenog hidropotencijala postojećih energetskih objekata
 - Povećana rodna i socijalna ranjivost i neravnopravnost usled neravnomjernog pristupa vodi i sanitaciji
- Dostupni podaci o procjeni uticaja klimatskih promjena na sektor voda ukazuju na urgentnu potrebu prioritizacije aktivnosti prilagođavanja na KP u ovom sektoru, kao i na potrebu bolje međusektorske saradnje

- **Integracija ciljeva sektorskih politika u oblasti voda i klimatskih promjena je ključna kako bi se postigla održivost, veća otpornost na negativne utiaje i smanjenje rizika od KP**
- **Analiza stepena integracije politika i regulatornog okvira u oblasti voda i klimatskih politika ukazuje na potrebu veće konvergencije i usaglašenosti**
- **Klimatski aspekti u vodnim politikama (Strategija upravljanja vodama, Zakon o vodama i povezani pravni akti, Planovi upravljanja za Jadranski i Dunavski sliv) nisu dovoljno zastupljeni, ali strateški i zakonski okvir daje dobru osnovu za bolju integraciju u budućnosti**
- **Aspekt voda u klimatskim politikama je dio politike prilagođavanja na klimatske promjene, pa su vode jedan od 4 prioriteta sektora u nacrtu Nacionalnog plana prilagođavanja na klimatske promjene (NAP)**
- **Zakon o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena – trenutno u procesu izmjena i dopuna, daje pravni osnov i propisuje obavezu sprovođenja, monitoringa i izvještavanja o mjerama prilagođavanja na KP, uključujući sektor voda**
- **Strategija za smanjenje rizika od katastrofa za period 2025-2030 detaljno obrađuje rizike štetnog dejstva voda i rizike od poplava**
- **Ostale sektorske politike u oblastima poljoprivrede, zaštite prirode i biodiverziteta, energetike, zdravlja ograničeno integrišu aspekt voda iz ugla negativnih uticaja klimatskih promjena**
- **Analiza politika na lokalnom nivou i aktivnosti koje spadaju u okvire nadležnosti lokalne samouprave, ukazuje na slabu integraciju ciljeva vodnih i klimatskih politika**

- **Postoji dobar zakonski i strateški okvir za dalju integraciju vodnih i klimatskih politika**
- **Neophodno je u kontinuitetu vršiti procjenu uticaja, ranjivosti i rizika od negativnog uticaja klimatskih promjena na sektor voda u cilju unaprjeđenja razumijevanja i boljeg definisanja prioriteta**
- **Neophodan je snažniji fokus na implementaciji postojećih politika i na kreiranje novih koje bi uključivale komponentu prilagođavanja na uticaje klimatskih promjena na sektor voda, kao što su Planovi upravljanja rijekama i rječnim slivovima**
- **Neophodna je bolja sektorska saradnja i koordinacija kao i prekogranična saradnja koja uključuje aspekt uticaja klimatskih promjena na sektor voda**
- **Neophodno je stvoriti preduslove za pristup izvorima finansiranja i obezbijediti potrebna sredstva za prioritetne mjere prilagođavanja u sektoru upravljanja vodama**

Hvala na pažnji!

Đorđije Vulikić, specijalista za institucionalna i pitanja životne sredine
GWP-Med, Podgorica
d.vulikic@gwpmed.org